

V Bruseli 5. novembra 2020
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2018/0089(COD)

9573/1/20
REV 1 ADD 1

CONSOM 114
MI 232
ENT 79
JUSTCIV 71
DENLEG 45
CODEC 626
PARLNAT 114

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

Predmet:	Pozícia Rady v prvom čítaní na účely prijatia SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES – odôvodnené stanovisko Rady – prijaté Radou 4. novembra 2020
----------	--

I. ÚVOD

Komisia 12. apríla 2018 zaslala Rade uvedený návrh¹, ktorý sa zakladá na článku 114 ZFEÚ, ako aj oznámenie s názvom Nová dohoda so spotrebiteľom a ďalší návrh smernice o modernizácii pravidiel ochrany spotrebiteľa² (prijatý v roku 2019).

Týmto návrhom smernice sa modernizuje a nahrádza smernica o súdnych príkazoch³ ustanovením nápravných opatrení, ako aj opatrení vo forme súdnych príkazov v prípade porušenia práva Únie, ktoré sa týkajú skupiny spotrebiteľov.

Hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 20. septembra 2018⁴. Európsky výbor regiónov takisto zaujal stanovisko 10. októbra 2018⁵.

Európsky parlament (EP) prijal pozíciu v prvom čítaní v marci 2019⁶, pričom k návrhu Komisie predložil 108 pozmeňujúcich návrhov. Po voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2019 bol za spravodajcu opätovne vymenovaný Geoffroy DIDIER (PPE, FR). Výbor JURI, ktorý je za návrh zodpovedný, rozhodol 9. januára 2020 o začatí rokovaní s Radou na základe pozície EP v prvom čítaní.

Pracovná skupina pre ochranu a informovanosť spotrebiteľa začala so skúmaním návrhu v apríli 2018. Počas prvého zasadnutia venovaného tomuto spisu pracovná skupina preskúmala posúdenie vplyvu vypracované Komisiou. V rámci tohto preskúmania delegácie vo všeobecnosti vyjadrili spokojnosť s metódami a kritériami, ktoré Komisia uplatnila vo svojom posúdení vplyvu.

Rada (konkurencieschopnosť) sa na svojom zasadnutí 28. novembra 2019 dohodla na všeobecnom smerovaní⁷, čím sa predsedníctvu udelil mandát na rokovania s EP.

¹ 7877/18 + ADD 1 – 5.

² Smernica (EÚ) 2019/2161, ktorou sa menia smernica Rady 93/13/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o lepšie presadzovanie a modernizáciu predpisov Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa (Ú. v. EÚ L 328, 18.12.2019, s.7).

³ Smernica 2009/22/ES o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, 1.5.2009).

⁴ Ú. v. EÚ C 440, 6.12.2018, s. 66.

⁵ Ú. v. EÚ C 461, 21.12.2018, s. 232.

⁶ 7714/19.

⁷ 14210/19 + ADD 1.

Uskutočnili sa tri neformálne trialógy, a to 14. januára, 2. marca a 22. júna 2020. Na poslednom trialógu sa spoluzákonodarcovia predbežne dohodli na celkovom kompromisnom balíku.

Po prijatí všeobecného smerovania informovalo predsedníctvo Výbor stálych predstaviteľov 15. januára, 26. februára, 4. marca a 17. a 24. júna 2020 o pokroku v rokovaní. Po analýze konečného kompromisného znenia na účely dosiahnutia dohody potvrdil Výbor stálych predstaviteľov 30. júna 2020 politickú dohodu⁸, ktorú spoluzákonodarcovia dosiahli 22. júna 2020.

Výbor EP JURI schválil uvedené znenie 7. júla 2020. V ten istý deň predseda výboru JURI zaslal predsedovi Výboru stálych predstaviteľov list, v ktorom uviedol, že pod podmienkou overenia právnikmi lingvistami obidvoch inštitúcií odporučí výboru JURI a plénu, aby v druhom čítaní prijali pozíciu Rady v prvom čítaní bez pozmeňujúcich návrhov.

Výbor stálych predstaviteľov na základe toho 22. júla 2020 odporučil Rade, aby politickú dohodu⁹ schválila, pričom Rada (poľnohospodárstvo a rybárstvo) ju potvrdila 21. septembra 2020.

II. CIEĽ

Cieľom tejto smernice je posilniť dôveru spotrebiteľov a podnikov vo vnútorný trh zabezpečením spravodlivejšej hospodárskej súťaže a posilnením účinného presadzovania práva Únie v oblasti ochrany spotrebiteľa. Konkrétnejšie sa návrhom umožňuje, aby oprávnené subjekty určené členskými štátmi podávali v prípade porušenia práva Únie, ktoré sa týkajú niektorej skupiny spotrebiteľov, žaloby v zastúpení na účely opatrení vo forme súdnych príkazov a nápravných opatrení. Nahrádza sa ním súčasná smernica o súdnych príkazoch a je zároveň reakciou na potrebu vytvoriť horizontálny prístup EÚ ku kolektívnemu uplatňovaniu nárokov na nápravu, a to na základe spoločného súboru zásad, v rámci ktorých sa rešpektujú vnútroštátne právne tradície a poskytujú záruky proti možným rizikám zneužívania.

⁸ 9059/20.

⁹ 9592/20 + COR 1 + ADD 1.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

1. Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti (články 1 a 2, ako aj príloha I)

Objasňuje sa predmet úpravy smernice, ktorým je zabezpečiť, aby žaloby v zastúpení zamerané na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov boli dostupné vo všetkých členských štátoch, ako aj jej vzťah k existujúcim pravidlám medzinárodného práva súkromného. Rada podporila záruku EP, že táto smernica by nemala predstavovať dôvod na zníženie ochrany spotrebiteľa v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú právne akty uvedené v prílohe I. Tento zoznam bol aktualizovaný a zahŕňa oblasti, ako sú finančné služby, cestovanie a cestovný ruch, energetiku, zdravotníctvo, telekomunikácie a ochranu údajov.

2. Rozlíšenie medzi vnútroštátnymi a cezhraničnými žalobami (články 4 a 6, ako aj zodpovedajúce vymedzenia pojmov v článku 3)

Pre Radu bolo dôležité, aby sa zaviedli spoločné a prísnejšie kritériá na určenie oprávnených subjektov na účely cezhraničných žalôb a zabezpečenie ich vzájomného uznávania. V súlade s návrhmi EP musia byť kritériá na určenie oprávnených subjektov na účely vnútroštátnych žalôb konzistentné s cieľmi smernice.

3. Financovanie žalôb v zastúpení (články 4 a 10)

EP vyjadril obavy v súvislosti s transparentnosťou financovania oprávnených subjektov a snažil sa tiež posilniť pravidlá o predchádzaní konfliktom záujmov. Viedlo to k tomu, že sa Rada dohodla na zmenách týkajúcich sa podrobnejších kritérií určenia, ako aj financovania žalôb o vydanie nápravných opatrení tretími stranami. Členské štáty v dôsledku toho musia zabezpečiť, aby sa predchádzalo konfliktom záujmov a aby financovanie tretími stranami neodklonilo žalobu v zastúpení od ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov. V prípade odôvodnených pochybností môžu mať oprávnené subjekty povinnosť poskytnúť súdu alebo správnomu orgánu prehľad svojho financovania.

4. Fungovanie žalôb v zastúpení (články 7, 8, 9 a 12)

S cieľom uľahčiť transpozíciu a uplatňovanie tejto smernice bolo pre Radu dôležité ďalej objasniť fungovanie žalôb v zastúpení, a to konkrétne zavedením samostatného článku o opatreniach vo forme súdnych príkazov. Pre EP bola v záujme predchádzania zneužívaniu sporov kľúčovou zásada „platí strana, ktorá prehrá spor“. V tomto zmysle sa zaviedlo niekoľko zmien a objasnení vrátane odstránenia potreby predchádzajúceho konečného rozhodnutia o súdnom príkaze na vydanie nápravných opatrení.

5. Informovanie o žalobách v zastúpení (článok 13)

Pre EP bolo dôležité, aby sa posilnili ustanovenia o informáciách určených spotrebiteľom v súvislosti so žalobami v zastúpení. Rada tento cieľ podporila a bola toho názoru, že takéto posilnenie by sa malo zaviesť primeraným spôsobom. Uvedené ustanovenia sa zodpovedajúcim spôsobom upravili.

6. Pomoc oprávneným subjektom (článok 20)

Pre EP bolo mimoriadne dôležité posilniť a spresniť ustanovenia o pomoci, ktorá je k dispozícii oprávneným subjektom. Rada sa dohodla na tom, že členské štáty prijímajú opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby trovy konania nebránili oprávneným subjektom usilovať sa o vydanie opatrení vo forme súdnych príkazov alebo nápravných opatrení.

7. Európsky ombudsman (článok 23 ods. 3)

Na žiadosť EP sa v znení vyžaduje, aby Komisia posúdila, či by cezhraničné žaloby v zastúpení bolo možné najlepšie riešiť na úrovni Únie zriadením úradu európskeho ombudsmana pre žaloby v zastúpení o vydanie opatrení vo forme súdnych príkazov a o vydanie nápravných opatrení.

8. Lehoty na transpozíciu a uplatňovanie smernice a prechodné ustanovenia (články 22 a 24)

Vzhľadom na zložitosť návrhu, najmä v prípade členských štátov, ktoré nemajú zavedený systém žalôb v zastúpení, bolo pre Radu dôležité, aby sa členským štátom poskytlo viac času na transpozíciu (24 mesiacov) a začatie uplatňovania (30 mesiacov) smernice.

IV. ZÁVER

V pozícii Rady v prvom čítaní sa odráža spravodlivý a vyvážený kompromis, ktorý sa za pomoci Komisie dosiahol počas rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom. Po dlhých rokovaniach o mechanizme kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu na európskej úrovni sa spotrebiteľom a obchodníkom konečne poskytol celoúnijný rámec, ktorým sa zlepší dodržiavanie pravidiel ochrany spotrebiteľa a prispeje k vytvoreniu rovnakých podmienok pre podniky.
